

FOTO ROBERT M BRANDSTAETTER

Vicky Krieps is in 'Corsage', lumineus: doorschijnend en ongrijpbaar.

De donkere kanten van Habsburg-popster Sisi

Biopic

Corsage Regie: Marie Kreutzer. Met: Vicky Krieps, Florian Teichmeister. Lengte: 115 min. ●●●●○

V eertig is voor een vrouw uit het volk de gemiddelde leeftijd", zegt de hofarts terwijl hij haar het 'onschuldige nieuwe middel' heroïne voorschrijft tegen de malaise van haar leven. Maar zij is niet uit het volk. Zij is keizerin en zal in werkelijkheid op 60-jarige leeftijd worden vermoord, al heeft regisseur Marie Kreutzer voor haar een ander einde in petto.

Terwijl haar dochttertje in de kamer ernaast 'Für Elise' op de piano pingelt, zet een hofdame bij haar een eerste shot. Het is heel goed mogelijk dat Beethovens compositie aan het hof van de Oostenrijkse keizerin Elisabeth in Beieren (1837-1898) bekend was, maar heroïne werd pas in het jaar van haar dood als merknaam geregistreerd. Het is slechts een van de vele voorbeelden van de historische vrijheden die Kreutzer zich permitteerde in haar biopic van de vrouw die dankzij de suikerzoete filmtrilogie *Sissi* (1955-1957) met Romy Scheider in de hoofdrol een van de beroemdste filmprinsessen uit de geschiedenis werd.

Deze nieuwe film focust op de donkerder kanten van het leven van de vrouw die wel een Habsburg-popster is genoemd, een weggestopt feministisch icoon, en de eerste beroemdheid die door de media van haar tijd werd gebodyshamed. *Corsage* is een verontwaardigende psychologische studie die oog heeft voor Elisabeths isolement in een kwalijk patriërchaat, haar eetstoornis, haar mentale gezondheidsklachten en haar zelfmoordgedachten. De vergelijking met de anachronismen in Sofia Coppola's *Marie Antoinette* of Pablo Larraíns gothic Princess Diana-film *Spencer* met Kristen Stewart ligt daarom meer voor de hand dan met de vele klassiekers die van haar een sprookjesfiguur wilden maken.

Corsage is een verpletterende film. Elk shot, elke keuze is raak. Dit is denken met beelden. Bovendien is Vicky Krieps in de hoofdrol, een mix tussen de Tilda Swinton uit *Orlando* en Isabelle Huppert in *La pianiste*, lumineus: doorschijnend en ongrijpbaar.

We volgen Elisabeth tijdens een cruciaal maar weinig bekend jaar uit haar leven. Het huwelijk met Frans Joseph is bekoeld, de politieke situatie in de dubbelmonarchie is instabiel, in juni 1878 bezette Oostenrijk-Hongarije Bosnië-Herzegovina. De keizerin heeft zich zo goed als uit het openbare leven teruggetrokken. Dat gaf Kreutzer alle vrijheid voor het eigenlijke doel van haar film: een feministische schets van het spanningsveld tussen beeldvorming en zelfbeeld, repressie en rebellie.

Haar Elisabeth is veel op reis, heeft verhoudingen, en doet allerhande pogingen om uit haar keurslijf te ontsnappen. De titel 'Corsage' is wat dat betreft dubbelzinnig. Deze verwijst niet alleen naar het feit dat zij als intelligente vrouw toch niet meer dan een verwelkend versiersel op de borst van de werkelijke macht is, maar ook naar het korset (een andere betekenis van het woord) waarin zij zich dagelijks laat insnoeren om maar de mooiste van het land te blijven.

Cruciaal is de ontmoeting die Elisabeth in de film heeft met de Franse filmpionier Louis Le Prince die haar vraagt of hij haar mag filmen. Le Prince werd bekend doordat hij in 1888 (tien jaar na de gebeurtenissen in de film) de eerste bewegende beelden op een papieren filmstrip vastlegde. Het apocriefe filmpje dat *Corsage* presenteert is het enige waarin Elisabeth vrij is, lacht, danst. Een andere vrouw dan de cinema tot nu toe van haar heeft gemaakt. Een knipoog van Kreutzer die zegt: ik weet ook wel dat dit maar een film is, en hoe gevaarlijk beeldvorming kan zijn.

Corsage is overigens nog maar het begin van een kleine 'Sisi'-revival. Vorig jaar verscheen al de Duitse miniserie 'Sisi'. Eind van de maand wordt ook de Duitse Netflix-serie 'Die Kaiserin' verwacht die focust op de eerste jaren van het huwelijk van Elisabeth en Franz Joseph. In de maak is ook nog de speelfilm *Sisi & Ich* die verteld moet worden vanuit het perspectief van hofdame Irma. Ook bij Kreutzer krijgen de hofdames een hoofdrol. Ze zijn als Lady Gaga's Little Monsters, fans die haar zo bewonderen dat ze wel in haar huid willen kruipen. Als Elisabeth ontsnapt zullen zij haar last verder moeten dragen.

Dana Linssen